

Bruksela, 26 maja 2023 r.
(OR. en)

9544/23

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2008/0140(CNS)

SOC 326
ANTIDISCRIM 52
MI 422
JAI 643
FREMP 152

NOTA

Od: Prezydencja
Do: Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy: Dyrektywa w sprawie równego traktowania (art. 19)
– *Deбата orientacyjna*

Delegacje otrzymują w załączeniu notę orientacyjną przygotowaną przez prezydencję z myślą o debacie orientacyjnej na powyższy temat na posiedzeniu Rady EPSCO w dniu 12 czerwca 2023 r.

Dyrektywa w sprawie równego traktowania (art. 19)*Debata orientacyjna*

Unia Europejska opiera się na wartościach, którymi są poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, praworządność oraz poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Celem Unii jest wspieranie pokoju, jej wartości i dobrobytu jej narodów. Ponadto do zadań Unii należy także m.in. zwalczanie dyskryminacji. Artykuł 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej zakazuje wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub światopogląd, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Rada przyjęła już przepisy zakazujące dyskryminacji ze względów wymienionych w art. 19 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a mianowicie ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną¹. Zgodnie z obowiązującymi dyrektywami dyskryminacja w dziedzinie zatrudnienia jest już zakazana ze wszystkich tych względów. Dyskryminacja w dziedzinie niezwiązanej z zatrudnieniem ze względu na płeć oraz pochodzenie etniczne lub rasowe jest również zakazana na mocy obowiązujących dyrektyw. Jednak w przypadku dyskryminacji ze względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną nie osiągnięto jeszcze takiego samego poziomu ochrony w dziedzinie niezwiązanej z zatrudnieniem.

Według najnowszego specjalnego badania Eurobarometr na temat dyskryminacji, doświadczyło jej 17 % osób w Unii Europejskiej².

¹ Zob. zwłaszcza dyrektywy Rady 79/7/EWG, 2000/43/WE, 2000/78/WE i 2004/113/WE. Zob. również dyrektywa 2006/54/WE.

² Komisja Europejska, specjalne badanie Eurobarometr nr 493: Dyskryminacja w UE (w tym LGBTI), 2019 r.

Sytuacja różni się w poszczególnych państwach członkowskich. Niektóre grupy, zwłaszcza mniejszości, są bardziej narażone na dyskryminację niż inne. Chociaż *mniejszości w obrębie mniejszości* są szczególnie zagrożone, dyskryminacja krzyżowa nie została jeszcze objęta przepisami krajowymi w większości państw członkowskich. Jednocześnie wiadomo, że dyskryminacja ma negatywne skutki gospodarcze, w tym spadek PKB i obniżenie dochodów podatkowych, a także wzrost kosztów związanych z opieką zdrowotną i innymi usługami.

Niski poziom zgłaszania dyskryminacji jest powszechnym problemem powiązany z nierównym poziomem ochrony, a także z brakiem świadomości. Luki w prawodawstwie i nieskuteczne wdrażanie obowiązujących przepisów mogą nawet stwarzać wrażenie, że niektóre formy dyskryminacji są tolerowane, a fakt, że dyskryminacja często nie jest karana, sprzyja bezkarności.

Jedynie mniejszość obywateli UE uważa, że wysiłki władz na rzecz zwalczania dyskryminacji w ich kraju są skuteczne.³ Wyraźnie potrzebne są nowe środki, aby zlikwidować niedociągnięcia w systemie ochrony przed dyskryminacją.

Proponowana dyrektywa w sprawie równego traktowania

W dniu 2 lipca 2008 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący dyrektywy Rady, której celem jest rozszerzenie – na dziedziny inne niż zatrudnienie – ochrony przed dyskryminacją ze względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Proponowana horyzontalna dyrektywa o równym traktowaniu ma uzupełnić obowiązujące przepisy WE w tym obszarze, tj. zakazać dyskryminacji z wyżej wymienionych względów w następujących dziedzinach: ochrona socjalna (łącznie z zabezpieczeniem społecznym i opieką zdrowotną), edukacja, a także dostęp do towarów i usług, w tym mieszkań.

³ Tamże.

W dniu 2 kwietnia 2009 r. w ramach procedury konsultacji swoją opinię wydał Parlament Europejski⁴. W następstwie wejścia w życie – w dniu 1 grudnia 2009 r. – traktatu z Lizbony wniosek podlega obecnie art. 19 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wymaga zatem jednomyślności w Radzie, a wcześniej – zgody Parlamentu Europejskiego.

Rada nie była jeszcze w stanie osiągnąć wymaganej jednomyślności w sprawie wniosku⁵.

W związku z powyższym ministrowie są proszeni o odpowiedź na następujące pytania:

1. *Jakie są Państwa zdaniem utrzymujące się i pojawiające się od niedawna wzorce dyskryminacji w Unii Europejskiej i w Państwa kraju?*
2. *Co należy zrobić, aby odblokować negocjacje w sprawie proponowanej horyzontalnej dyrektywy w sprawie równego traktowania? Jakie proponują Państwo konkretne rozwiązania, by rozwiązać obawy związane z trzema nierozstrzygniętymi kwestiami: pewnością prawa, pomocniczością i kosztami wdrożenia?*

⁴ Zob. dok. A6-0149/2009. Obecny Parlament wyznaczył na sprawozdawczynię Alice Kuhnke (SE / Grupa Zielonych / Wolne Przymierze Europejskie).

⁵ Zob. dok. 9043/23.